

Р Е Ц Е Н З И Я

От: Проф. д-р Елена Младенова Шипковенска, дм
Външен член на научното жури – заповед
№ 145/02.02.2016 г. на Ректора на МУ Плевен

Върху: Конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ”
в област на висшето образование 7 „Здравеопазване и спорт”, по
професионално Направление 7.1 „Медицина” и
научна специалност „Социална медицина и организация
на здравеопазването и фармацията”

Конкурсът за доцент по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” е обявен от МУ - Плевен за нуждите на катедра “Общественоздравни науки” към Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен, Държавен вестник бр. 86 от 6 ноември 2015г. Участва само един кандидат гл. ас. д-р Стела Людмилова Георгиева, дм, катедра “Общественоздравни науки” при ФОЗ на МУ-Плевен.

ОБРАЗОВАНИЕ, КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Д- р Георгиева е завършила Висше медицинско образование във ВМИ – Плевен през 1990 г. Диплома № 000102.
2. От 1990 до 1998г. работи като педиатър в Общинска болница – гр. Левски.
3. Последователно преминава всички степени на асистент в Катедрата по Социална медицина на ВМИ- Плевен (от 1998 – 2016г.)
4. Има призната специалност по социална медицина и здравен мениджмънт – 2003 г.
5. От 2015 г. до настоящия момент тя е специализант по Икономика на здравеопазването.
6. От 2006 – 2014 г. - Главен асистент в катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология “, Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен.
7. Притежава образователна и научна степен „Доктор” от 2014 г., по научна специалност 03.01.53 „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”.
8. Д- р Георгиева е преминала следдипломна квалификация в чужбина – по Семейно здраве, 2009 г., Австрия , и Медицинско обучение 2015 г., Австрия.

9. Владе добре английски език. Има висока компютърна грамотност.

ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНАТА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ ПО КОНКУРСА

Д-р Георгиева е представила всички изискващи се от Правилника на МУ-Плевен документи, нагледно подредени и с достатъчен по обем и съдържание доказателствен материал.

- Общият брой на публикуваните научни статии, несвързани с дисертационния труд, в български и чужди списания – 45 броя (при изискване 25).

Видове научни трудове

Видове научни трудове		В чужбина	В България с международно участие	В България	Общо
1.	Дисертационни трудове, монографии, научни книги, учебни помагала				
	- дисертации			1	1
	Общо			1	1
2.	Научни публикации				
	- в периодични списания	4	5	15	24
	- в сборници	6	13	6	25
	Общо	10	18	21	49
3.	Участия в конгреси, конференции и симпозиуми	17	30	24	71
	Общо	17	30	24	71
	ОБЩО	27	48	46	121

По място на участие на кандидата в авторските колективи

Място като автор	Реални публикации				Доклади и съобщения на научни форуми		ОБЩО	
	Дисертационни трудове, монографии, учебни помагала	Публикации в периодични списания и сборници	Общо реални публикации					
	брой	брой	брой	%	брой	%	брой	%
Самостоятелен автор	1	10	11	22	11	15,7	22	18,2

Първи автор		15	15	30	24	34,3	39	32,2
Втори автор		9	9	18	10	14,3	19	15,7
Трети и последващ автор		15	15	30	26	35,7	41	33,9
Общо	1	49	50	100	71	100	121	100

2. Отпечатани в международни научни списания - 4 (изискване - 3).
3. Импакт фактор: **Общ IF =12,955**; (при изискване > 5)
4. Общ брой цитирания - 16, от които: 5 по цитатна справка* и 11 допълнително открити цитирания от кандидата (при изискване – 10).
5. Научните публикации третираат актуална тематика: проблеми на общественото здраве, промоция на здравето и профилактика на болестите, организационни и икономически аспекти на здравните дейности, управление и проблеми на медицинското образование.
6. Разпределението на публикациите по години е доста равномерно, което говори за целенасочено и добре планирано научно развитие на кандидата.

ОЦЕНКА НА НАУЧНАТА АКТИВНОСТ

Научната активност на д-р Георгиева се изразява в широкото представяне в страната (54 съобщения) и в чужбина – на 17 международни форуми.

Тя участва в 4 образователни и научноизследователски проекти.

Д-р Георгиева членува в редица престижни научни организации у нас и в чужбина: EURHA (Европейска асоциация по общественото здраве), ASPHER (Асоциация на училищата по общественото здраве в Юго-Източна Европа), EHMA (Европейска асоциация по здравен мениджмънт), член е на Съюза на учените в България, член е на Балканския медицински съюз, на Българската асоциация по общественото здраве и на Българското сдружение по превантивна медицина .

ОЦЕНКА НА НАУЧНАТА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Рецензираните трудове и произтичащите от тях приноси основно са в областта на конкурсната специалност. Научните статии и доклади са публикувани в авторитетни списания у нас и в чужбина: Социална медицина, Здравен мениджмънт, Обща медицина, Здравна икономика и мениджмънт, Асклепий, Science&Technology, Asian academic research journal of multidisciplinary, South Eastern European Journal of Public health, Journal of Social Sciences Research, Sanitas Magisterium, Trakia Journal of Scientists, Scripta Scientifica Medica и др.

Приносите от научните разработки на д-р Георгиева могат да се групират по следния начин:

1. Приноси в областта на Проблеми на общественото здраве - №№ 5, 6, 7, 10, 11, 19, 21, 28, 29, 34, 35, 36, 37,38, 39, 40, 41,42, 44, 45, 46.

2. Приноси в областта на Профилактика и промоция на здравето - №№ 1, 2, 4, 8, 12, 16, 18, 26, 27, 30, 32, 33, 48.

3. Приноси в областта на Организационни и икономически аспекти на здравните дейности и управлението на здравната система - №№ 9, 13, 17, 20, 22, 23, 43, 47, 50.

4. Приноси в областта на Проблеми на медицинското образование - №№ 3, 14, 15, 24, 49.

В описателен план приносите могат да се представят както следва:

1. Събрана и систематизирана е информация за динамиката на показателите за раждаемостта и абортите в страните от Западна Европа, страните от Централна и Източна Европа и България за периода 1980-1996 г. Заслужава внимание факта, че честотата на абортите у нас значително (в някои години двукратно) надхвърля нивото на плодовитост, което индиректно показва ниска здравна и сексуална култура на населението и говори за липса на дейности по семейно планиране или за тяхната неефективност. Анализът на информацията и направените изводи, дават възможност за предприемане на целенасочени действия за контрол на абортите, за действия в областта на промоцията на сексуалното и репродуктивно здраве, базирани на научно-обосновани доказателства и европейски модели.

2. Направен е сравнителен здравно-демографски анализ на европейските страни през 1997-2003 г. Установено е по-изразено демографско застаряване от средното за ЕС, по-висока смъртност и ниска раждаемост, обуславящи тенденцията към депопулация. В същото време, страната ни се характеризира с висока плодовитост в най-младата възрастова група (15-19 г.). Със стойности на ранната плодовитост около 40‰, тя е до 10 пъти по-висока в сравнение с развитите страни. Въпреки низходящата динамика на показателя детска смъртност и спадането му под 10‰, което е безусловен успех за нашата здравна система, показателят остава в пъти по-висок от най-ниските постигнати нива в други европейски страни.

3. Задълбочени познания са демонстрирани в сравнителния анализ на съвременните тенденции в разпространението на заболяванията, които допринасят най-много ***за преждевременна смърт и инвалидизиране на децата в Европа***. Установено е, че моделите на заболяемост и смъртност варират в границите на Европейския регион и че страните от Източната част на региона не са преодолели голямата тежест на респираторните инфекции и травматизма. За Западноевропейските страни, където смъртността е по-ниска, значителен дял в DALYs имат астмата и нервно психичните разстройства. Направеният анализ на влиянието на здравните детерминанти върху качеството на живот в детска възраст показва, че повечето от рисковите фактори, свързани със заболяванията в детска възраст са предотвратими чрез мониториране и добра организация на лечебно-профилактичните дейности. Представени са логически и добре ар-

гументирани предложения за интервенции, с цел поощряване на гражданското участие в провежданите здравословни политики в общността.

4. Проучено е нивото и динамиката на повъзрастовата смъртност от злокачествени заболявания в България и Европа за периода 1970-2000 г. При рангово подреждане на страните България се нарежда от II до V място при различните локализации, което очертава сериозен медикосоциален проблем – висока смъртност от злокачествени заболявания *в млада възраст*.

5. Компетентно и в критичен аспект са разгледани съвременните методи и принципи за профилактика на заболяванията и *промоция на здравето на децата посещаващи детски заведения и училище*. Използвани са данни от комплексно проучване на промоцията на здравето в училищата включени в мрежата „Училище за здраве“ в Плевенски регион. Анкетирани са училищни здравни специалисти, експерти по промоция на здравето и е проведено интервю с директорите на училищата за здраве. Освен това са проучени навици, свързани с физическата активност на деца от 3 до 6-годишна възраст и възможности за въздействие върху тях. Идентифицирани са бариерите на индивидуално и обществено ниво, възпрепятстващи промотивните дейности. С ценен приложен аспект са проучванията, включени в разработките с номера 1, 2, 4, 8, 12, 16, 18, 26, 27, 30, 32, 33, предоставящи комплексна методология за промоция на здравето, адаптирана за различни възрастово-социални групи и деца с повишен медикосоциален риск.

6. Изследвано е разпространението на тютюнопушенето у нас, предпоставките, благоприятстващи неговото разпространение (относително ниски цени на цигарите, свободния достъп до тях и толерантността на обществото към пушачите), които допринасят за високия относителен дял на пасивните пушачи в предучилищна възраст- $\frac{3}{4}$ от децата. Отчетен е негативния ефект на тютюнопушенето върху плода по време на бременност.

7. Проучена е осигуреността на населението с първична здравна помощ, потреблението на първични здравни грижи и организацията на времето в лечебните заведения за първична помощ, с оглед на правилното разпределение на дейностите и приоритетно внимание към профилактика. Акцентирано е върху съществуващи неравенства в потреблението на здравни услуги, обусловени от различия в здравния и социално-икономически статус на индивидите, семействата или социалните групи.

8. Проучени са потребностите на медицинските сестри, работещи в училищата от повишаване на техните компетентности по промоция на здравето. Установени са най-честите практически проблеми при осъществяване

вяване на здравно промотивни дейности в училище. Предлагат се адекватни мерки за тяхната теоретична и практическа подготовка.

9. Интересът на д-р Георгиева към обучението на студентите е насочен към оценка на различни негови аспекти – предпочитана форма на обучение, ефективност на самостоятелната работа, отношение към обучението по здравен мениджмънт, удовлетвореност от учебния процес и др. Резултатите от тези социологични проучвания са ориентирани към актуализиране на учебните програми, с цел издигане качеството на медицинското образование.

Обобщавайки направения анализ, може да се отбележи, че научната продукция на д-р Георгиева има следните качества:

1. Добро познаване на проучвания проблем.
2. Достатъчен по обем материал за емпиричните проучвания.
3. Приложени са адекватни изследователски методи за събиране и обработка на информацията.
3. Получени са важни изводи за теорията и практиката на здравеопазването.

Отражение на научните публикации на кандидата в нашата литература.

Несвързаните с дисертационния труд научни публикации са цитирани 16 пъти, от които: 5 по цитатна справка* и 11 допълнително открити цитирания от кандидата.

ОЦЕНКА НА УЧЕБНО ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

1. Кандидатката изнася лекции (на български и английски език), води упражнения със студенти медици, медицински сестри, акушерки, лаборанти, социални работници и помощник фармацевти по дисциплините: социална медицина, промоция на здравето, стратегии за промоция на здравето,.
2. Учебната натовареност (лекции, упражнения, изпити), излиза далеч от рамката на нормативните изисквания – 2012/2013 (623ч.); 2013/2014(694ч.); 2014/2015 (1165 ч.).
3. Д-р Георгиева разработва и участва в създаването, както и в последващото актуализиране на учебни програми (на български и на английски език), включени в нейната преподавателска дейност.

Като цяло учебната ѝ натовареност надхвърля норматива от 360 часа годишно за последните 5 години.

Препоръки: В следващите години д-р Георгиева да обърне повече внимание на разработване на самостоятелни публикации и издаване на учебни ръководства за студенти в направленията, в които е придобила достатъчно теоретичен и практически опит.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на положителната оценка на учебно-преподавателската дейност, научната значимост на научните трудове и отзвук, който са получили у нас, намирам за основателно да предложа гл.ас. д-р Стела Людмилова Георгиева, дм да заеме академичната длъжност „доцент” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” за нуждите на катедра “Общественоздравни науки” при Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен,

24.03.2016 г.
София

Рецензент:
(Проф. д-р Е.Шипковенска, дм)